

SZOCIÁLIS MUNKA MESTERSZAK KLINIKAI SZOCIÁLIS MUNKA SZAKIRÁNY **ZÁRÓVIZSGA TÉTELSOR**

1. Ismertesse a rendszerváltást/rendszerváltozást követő, napjainkig tartó társadalmi folyamatokat, amelyek a kirekesztettséget, a kisebbségeket, a sérülékeny társadalmi csoportokat érintették!

Irodalom:

Kolosi Tamás–Róbert Péter (2004) A magyar társadalom szerkezeti átalakulásának és mobilitásának fő folyamatai a rendszerváltás óta. In Kolosi Tamás, Tóth István György, Vukovich György (szerk.) Társadalmi riport 2004. Budapest, TÁRKI, 48–74. (online: <https://www.tarki.hu/sites/default/files/adatbank-h/kutjel/pdf/a790.pdf>)

A szegénységgel vagy társadalmi kirekesztődéssel kapcsolatos fontosabb indikátorok, referencia év szerint. KSH. https://www.ksh.hu/stadat_files/ele/hu/ele0001.html és https://www.ksh.hu/stadat_files/ele/hu/ele0002.html

Jász Krisztina (2004) A társadalmi kirekesztettség: a perifériára szorult társadalmi csoportok az átmenet időszakában. Tér és Társadalom 2004/3 43-56. http://real.mtak.hu/115984/1/EPA02251_Ter_es_tarsadalom1911.pdf

2. Ismertesse az Európai Unió intézményeit, kompetenciáit és az Európai Unió szociális politikai területeit!

Irodalom:

Sziklai, I. [szerk.] (2012) Az Európai Unió Szociális Politikái. E-jegyzet. https://tat.k.elte.hu/dstore/document/1561/Sziklai_Eu_szocialis_politikai.pdf

Jakab, N. (2007) Az Európai Unió Szociálpolitikájának alapjai az elsődleges és másodlagos jogforrásokban, avagy az Európai Unió Szociálpolitikájának fejlődése. Sectio Juridica et Politica, XXV/1. Elérhető: http://www.matarka.hu/koz/ISSN_0866-6032/tomus_25_1_2007/ISSN_0866-6032_tomus_25_1_2007_337-354.pdf

Gyulavári, T. és Krémer, B. (2004) Európai Szociális Modell? Útközben a jogharmonizációtól a jóléti politikák konvergenciái felé. Esély. Elérhető: http://www.esely.org/kiadvanyok/2004_3/GYULAV.pdf

más a téma szempontjából releváns szakirodalom

3. Ismertesse az esélyegyenlőség védelmében működő intézményi hátteret, a pozitív diszkrimináció hazai lehetőségeit, a megerősítő intézkedéseket és gyakorlati példák segítségével mutassa be ezek működését! A gyakorlati példák során térjen ki az esélyegyenlőség növelésére vonatkozó javaslataira is!

Irodalom:

Egyenlő bánásmód törvény (2003. évi CXXXV.tv.)

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0300125.tv>

Matiscsákné Lizák Marianna (szerk.) Emberi erőforrás gazdálkodás Wolters Kluwer Kft. 2016

ISBN: 978 963 295 617 6 11. fejezet Esélyegyenlőség a munka világában

https://mersz.hu/hivatkozas/wk44_199#wk44_199

4. Ismertesse a szervezeti kultúra tartalmát, s azt, hogy milyen szempontok szerint vizsgálhatjuk a szervezeti kultúrát? Kérem, jellemezze az Ön munkahelye/választott másik intézmény szervezeti kultúráját ezen szempontok alapján! Munkahelye/választott másik intézmény bemutatásakor térjen ki a munkahelyi mobbing és bullying jelenségére is!

Irodalom:

Klein Sándor: Munkapszichológia I-II., SHL, 2004. ISBN: 9789632120195 - 492-507. old.

Bakacsi Gyula (2010): A szervezeti magatartás alapjai. Budapesti Corvinus Egyetem – AULA. 185-209. old.

Seeberger Netta: Szervezeti kultúra. in: Homoki A (szerk.): Szociális szolgáltatók és ellátásszervezők kézikönyve. Gál Ferenc Főiskola Egészség- és Szociális Tudományi Kar. 2019. 65-74 old.

Málovics Éva, Thomas Behrends: A szervezeti kultúra megközelítései Marketing és Menedzsment 2004/3 elérhető: <https://journals.lib.pte.hu/index.php/mm/article/view/1149/1009>

Jarjabka Ákos: Kultúramenedzselési ismeretek Pécs, 2020 ISBN 978-963-429-563-1

<https://pea.lib.pte.hu/bitstream/handle/pea/23664/jarjabka-akos-kulturamenedzselesi-ismeretek-pte-ktk-pecs-2020.pdf>

5. Ismertesse, hogy milyen kihívások érik a szociális munkát végzőket a vidéki térségekben a szegregátummal rendelkező településeken? Milyen, bevonódást támogató programokkal/tevékenységekkel/módszerekkel tud élni a fejlesztő munkában? Gyakorlati példával együtt térjen ki a szociális munkás alábbi szerepeire: facilitáló, képessé tevő, kontrolláló, mediáló, konfliktuskezelő.

Irodalom:

Molnár Aranka – Peták Péter – Vercseg Ilona: Községi lehetőségek a mélyszegénység elleni küzdelemben, Autonómia Alapítvány, Közösségfejlesztők Egyesülete, Lechner Lajos Tudásközpont, Szociális Szakmai Szövetség, 2014. letölthető a http://www.melyszegenysegyseg.hu/dokumentumok/dokumentumtar_tartalma/TAMOP513_kozfejl_m_odszer_tani_edok.pdf oldalról ISBN: 978-963-08-9171-4

L. Ritók, Nóra, Veress, Tamás, Lisztes, Ferenc, Héderné Dr. Berta, Edina: Esélyteremtés – Az Igazgyöngy Alapítvány munkája esettanulmányokon keresztül, Szegedi Tudományegyetem 2019. ISBN 978-963-306-704-8 elérhető: <https://dtk.tankonyvtar.hu/handle/123456789/12244>)

L. Ritók Nóra (2017): Láthatatlan Magyarország. Tea Kiadó. ISBN: 9786158015547

Farkas Zsombor (2018): Búcsú a cigányteleptől? Esély, 2018/1. 42-66

6. Ismertesse a fontosabb szociális munka elméletek rendszerét, majd válasszon ki egyet, s részletesen mutassa be tételeit és hazai gyakorlati megvalósítását!

Irodalom:

Bányai Emőke (szerk): Kortárs szociális munka elméletek, tereptanítás, szupervízió Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület, Budapest, 2009. ISBN: 9789634638629

Payne, Malcolm: Modern Social Work Theory 4th ed. Palgrave Macmillan, 2014.

Temesváry Zsolt: A szociális munka és szociálpedagógia modern elméletei L'Harmattan, SZOSZAK, Budapest, 2018 letölthető: <http://www.szocialpolitikaiszemle.hu/temesvary-zsolt-a-szocialis-munka-es-a-szocialpedagogia-modern-elmeletei-szemle-konyvek-3.html> oldalról

7. Ismertesse a települési - közösségi szükségletek meghatározásának folyamatát. Fejtse ki egy adott település szolgáltatás tervezéséhez a szükségletfelmérés lépéseit. Mutassa be az adatgyűjtés módszertani sajátosságait. Válasszon ki egy szociális szolgáltatást és készítsen SWOT analízist a kialakításának szempontjait figyelembe véve.

Irodalom:

Letenyei László (Szerk.): Településkutatás. A települési és térségi tervezés társadalomtudományi alapozása. L. Harmattan-Ráció Kiadó, Budapest, 2005.

Szükségletfelmérés-szolgáltatásfejlesztés Módszertani ajánlás Márháné Megyesi Mária

König Éva (szerk): Stratégiai tervezés a szociális munkában (Szociotéka 2011.)

321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról. URL: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100321.kor>

8. Lassuló életidő - gyorsuló világ. Mutassa be az öregedés folyamatának szubjektív megélését a 21. századi társadalmi környezetben!

Irodalom:

Kolos Krisztina et al. (2020): Az ageizmus kialakulására ható tényezők a magyar fiatalok és idősek körében. Demográfia, 63. 1. 5-34. o.

Tisza Kata (2021): Egyedül. A szerethető öregedés felé. Scholar Kiadó, Budapest.

Chittister, Joan (2011): Az évek ajándéka. Méltósággal megöregedni. Ursus Libris, Budapest.

Polcz Alaine (2014): Ideje az öregségnek: naplójegyzetek 2002-2006. Jelenkor Kiadó, Pécs. (CD-változatban is megjelent)

9. Ismertesse az egészségügyi rendszerek általános jellemzőit, alapvető modelljeit, a magyar egészségügyi rendszert: finanszírozási forrásai, egészségügyi rendszer – szolgáltatások (alapellátás, járóbeteg szakellátás, fekvőbeteg ellátás), az egyes ellátási formák finanszírozása, humán-erőforrás helyzet.

Irodalom:

Az egészségügyi rendszerek tipológiája. GYEMSZI, Informatikai és Rendszerelemzési Főigazgatóság Rendszerelemzési Főosztály Budapest, 2014. június, https://era.aeek.hu/zip_doc/Eu_rendszerek_tipologia-form.pdf

Borbás I és mtsai: Egészségügyi rendszerek Kelet-Európában. Egészségügyi Rendszertudományi Iroda, 2005. május, ISBN 963 86789 2 5: 4-13. o. <http://mek.oszk.hu/03400/03450/03450.pdf>.

10. Mutassa be a civil szervezetek típusait, jellemzőit, alapításuk, működésük és pénzügyi elszámolásuk azonosságait és különbségeit. Ismertesse a civil szervezetek forrásteremtési lehetőségeit és sajátosságait.

Irodalom:

2011. évi CLXXV. törvény az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról A magyarországi civil szervezetek jelenlegi helyzete, különös tekintettel a szociális területen működő szervezetekre

Hivatkozás: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100175.tv>

Arapovics Mária: A civil-nonprofit szektor és a szervezetek forrásteremtése, Budapest, 2011

Letölthető: https://dtk.tankonyvtar.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/3324/09_civil_nonprofit_szektor.pdf

CIVIL KÉZIKÖNYV 2021 – Útmutató a civil szervezetek mindennapi működéséhez. (Esély és Részvétel Közhasznú Egyesület, Miskolc, 2021, ISBN: 978-615-5788-68-0, 67. – 131.o.

Letölthető:

https://civil.info.hu/kezdolap/civiltudastar/civil_kiadvanyok/index.html

11. Mutassa be, a terhesség és a szülés medikalizációjának hatását, azt, hogy mindez hogyan befolyásolja az anyává válás folyamatát, s a kapcsolódó kríziseket!

Irodalom:

Hajduska Marianna (2015): Krízislélektan. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, ISBN: 9789634639824

Varga Katalin, Suhai Gábor (2010): Szülés és születés. Lélektanon innen és túl. Pólya Kiadó, Budapest. ISBN: 9789630695084

12. Mutassa be a klinikai szociális munka szakmatörténeti hátterét, majd elhelyezve a konstruktivista megközelítések rendszerében, ismertesse a narratív segítő beszélgetés feltételeit és lépéseit. Mutassa be a traumatudatos, illetve a traumafókuszú segítségnyújtás legfontosabb ismérveit!

Irodalom:

Bányai, E. (2016). A trauma szerepe a gyermekvédelemben.

forrás: <https://ojs.lib.unideb.hu/parbeszed/article/download/5897/5514>

Fehér Boróka A narratív segítő beszélgetés in: Esély, 2010/3. Letölthető: http://www.esely.org/kiadvanyok/2010_3/04feher.indd.pdf oldalról

Katz Katalin: Szociális munka és szupervízió: irányelvek, megközelítések, dilemmák, Budapest 2011. ELTE TáTK

13. Ismertesse az egyén és a családi rendszer normatív és akcidentális kríziseinek megjelenési formáit a családokkal végzett konzultációs munkában. Mutassa be segítségnyújtás egyes formáit és lehetséges beavatkozási területeit krízisben lévő családok esetében! Ismertesse a támaszkodás szempontjából jelentős témákat a gyásztámogatásban!

Irodalom:

Pilling János szerk.: Gyász. Medicina, 2003.

(Pilling: A veszteségek hatásai és a gyászolók segítségének lehetőségei

(Kulcsár Éva (szerk.): Tanácsadás és terápia. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2009)

Hajduska Marianna: Krízislélektan. ELTE Eötvös Kiadó, 2008)

14. Ismertesse a kapcsolati erőszak típusait, a kapcsolati erőszak dinamikáját, a bántalmazói kapcsolat ciklikusságát, törvényszerűségeit; majd térjen ki a kapcsolati erőszak áldozatait segítő szolgáltatásokra és az alapvető és speciális szükségletekre! (krízisambulancia ;OKIT; krízisközpont, titkos menedékház, félutas ház, Gyermekjóléti Szolgálat, Központ, Családsegítő Szolgálat, Áldozatsegítő Központ, Bíróság, Rendőrség, Civil szervezetek és az áldozatok segítése).

Irodalom:

Herman, Judith: Trauma és Gyógyulás Háttér Kiadó, 2011, ISBN 978 615 5124 006 (Oldalak: 43-50, 96-109, 163-182)

Szentesi Éva: Pedig olyan szépen éltek, Libri Könyvkiadó Kft., Budapest, 2019, ISBN: 9789634333616

Lundy Bancroft: Mi jár a bántalmazó fejében? Háttér Kiadó Kft., Budapest, 2015, ISBN: 9786155124389

Rácsok Balázs: SEBEK 2, Szociális és Munkaügyi Minisztérium 2009, ISBN 978-963-87278-3-9
Miért marad? Családon belüli és párkapcsolati erőszak Hogyan segíthetünk? Kézikönyv segítő foglalkozású szakemberek számára NANE Egyesület Budapest, 2015
https://nane.hu/wp-content/uploads/miert_marad_2015.pdf

15. Ismertesse a szociális,- és gyermekvédelmi ellátórendszer magasabb vezetői megbízáshoz kapcsolódó hatás,-és jogköröket. Vezetői kontroll tevékenység meghatározása és alkalmazása egy önkormányzati fenntartású szociális alapszolgáltatási intézményben. A szakmai program és a szervezeti és működési szabályzat szerepe és jelentősége a szociális és gyermekvédelmi intézmények működtetésében.

Irodalom:

Munkatörvénykönyvről szóló 2012.évi.I.törvény, A munkaviszony alanyai

32.§.-33.§. ; A munkaviszony létesítése, próbaidő, munkaköri leírás, kártérítési felelősség

42.§., 44./A.§.45.§., A vezető állású munkavállaló, 208.§.-2011.§., A közalkalmazott kártérítési felelőssége 208.§., A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992.évi XXXIII. törvény alábbi hivatkozásainak ismerete kiemelten az alábbi fogalmak tekintetében KJT.20.§.-24.§. A közalkalmazotti jogviszony létrejötte, besorolási feltételek, gyakornoki idő KJT.37.§ A vezetői megbízási létrejötte Gyakornoki idő, Közalkalmazotti minősítés rendszere . 1/2000.(I.7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló jogszabály kiemelve az alábbi rendelkezései 4.§.-8/B.§.-ig , 1-2 számú mellékletek

15/1998.(IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről kiemelve a 4/A.§. és az 1.számú melléklet

Szociális munka etikai kódexe

Magyarország aktuális 2022. évi központi költségvetéséről szóló törvény alábbi melléklete:

7.-9. számú mellékleteinek szabályozási területeinek általános- felsorolás szintű ismerete (nem számszerűsített ismeret).

JOHN C.MAXWELL A vezetés 5 szintje Kiadó: Üzleti Plusz Kft 2014 ISBN 963120944-x

Karoliny Mártonné – Poór József Emberi Erőforrás menedzsment kézikönyv, Kiadó: Wolters Kluwer 2017 ISBN 978963 295648 0

Karoliny Mártonné – Poór József Emberi erőforrás menedzsment kézikönyv (Rendszerek és alkalmazások) 6., átdolgozott kiadás ISBN: 978 963 295 907 8 8. fejezet Személyzetfejlesztési rendszerek https://mersz.hu/hivatkozas/YOV1682_119

16. Ismertesse a gyermek-és serdülőkori depressziós zavarokat, (etiológia, epidemiológia, tünetek és diagnosztikus kritériumok, terápiás lehetőségek, prognózis)! (10 pont), az ADHD kialakulásában szerepet játszó etiológiai tényezőket, s a betegség terápiás lehetőségeit!

Irodalom:

Kapornai Krisztina, Vetrő Ágnes (2015): Hangulatzavarok. In: Balázs Judit, Miklósi Mónika (szerk.): A gyermek- és ifjúkor pszichés zavarainak tankönyve, Semmelweis Kiadó, Budapest, 91-100. o.

Balázs Judit (2015): Öngyilkos magatartás és nem-szuicidális önsértés. In: Balázs Judit, Miklósi Mónika (szerk.): A gyermek- és ifjúkor pszichés zavarainak tankönyve, Semmelweis Kiadó, Budapest, 185-190. o.

Balázs Judit (2015): Figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar/Hiperkinetikus zavar. In: Balázs Judit, Miklósi Mónika (szerk.): A gyermek- és ifjúkor pszichés zavarainak tankönyve, Semmelweis Kiadó, Budapest, 69-75. o.

17. Mutassa be az autizmus spektrum zavarok jellegzetességeit (etiológia, epidemiológia, tünetek és diagnosztikus kritériumok, terápiás lehetőségek, prognózis), majd az evészavar típusait, terápiás lehetőségeit, az anorexia nervosa prognózisát!

Irodalom:

2020. EüK. 12. szám EMMI irányelv 3 az Emberi Erőforrások Minisztériuma egészségügyi szakmai irányelve az autizmusról/autizmus spektrum zavarokról. URL: https://www.hbcs.hu/uploads/jogszabaly/3171/fajlok/2020_EuK_12_szam_EMMI_iranyelv_3.pdf
Hazai összkép az autizmussal élő személyek és családjaik helyzetéről, életminőségéről, helyzetéről, életminőségéről - Kutatási összefoglaló. 2020. URL: https://maszk.elte.hu/tajekoztatok/MASZK%20kutatas_tajekoztato%20kiadvany.pdf

18. Mutassa be a lelki egészség mentálhigiénés értelmezését, az egyensúly megbomlásának jeleit, a szakmai önismeret és a szupervízió szerepét a gyakorló segítő szakember hivatásában, a segítő szakember megküzdési stratégiáit

Irodalom:

Bagdy Emőke (szerk., 1999): Mentálhigiéné. Elmélet, gyakorlat képzés, kutatás. Animula Budapest.

Tomcsányi Teodóra (1999): A mentálhigiéné jelenségvilága. In: Tomcsányi Teodóra - Grezsa Ferenc - Jelenits István (szerk.): Tanakodó. Magyar Testnevelési Egyetem - Híd Alapítvány - Párbeszéd (Dialogus) Alapítvány, Budapest. 16-45. o.

Dass, Ram - Gorman, Paul (1999): Hogyan segítsek? Szellemi inspiráció és érzelmi támasz a segítségnyújtáshoz. Ursus Libris, Budapest.

Pénzes Eszter (1999): Segítők segítése: szupervízió. Ursus Libris, Budapest.